

Kommunens tilsyn med små og mellomstore avløpsanlegg

Klima- og miljøavdelinga

Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

— virker til Nordlands beste

Avløpsregelverket – del 4 i forurensingsforskriften

Kapittel	Omfatter	Myndighet
Kapittel 11 Generelle bestemmelser om avløp		
Kapittel 12 Krav til utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende	avløpsanlegg < 50 pe	Kommunen
Kapittel 13 Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser	tettbebyggelser ≥ 50 pe < 2000 pe (ferskvann) / 10 000 pe (sjø)	Kommunen
Kapittel 14 Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser	tettbebyggelser ≥ 2000 pe (ferskvann) / 10 000 pe (sjø)	Statsforvalteren
Kapittel 15 Krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann	bensinstasjoner, vaskehaller, verksteder, bussterminaler osv.	Kommunen
Kapittel 15A Påslipp	generelt amalgam, fotokjemikalier	Kommunen Statsforvalteren
Kapittel 15B Rensing av avløpsvann	avløpsdirektivet	Statsforvalteren

Hva betyr det å være forurensningsmyndighet?

- Ivareta innbyggernes rettssikkerhet
- Sikre likebehandling
- Sikre at ulike brukerinteresser ivaretas
- Sette krav til utslipp ut i fra:
 - naturverdier
 - helserisiko
 - brukerinteresser
 - samfunnsmessige hensyn
- Føre tilsyn med at kravene overholdes
- Føre tilsyn med at anlegg ikke fører til forurensing eller ulemper i nærmiljøet
- Gi pålegg om utbedring når det er nødvendig

Tilsyn er en plikt

LOVDATA **Søk**

Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) Innholdsfortegnelse Lovens forskrifter

Kapittel 7. Tilsyn med forurensninger og avfall.

0 Overskriften endret ved [lov 15 mars 2002 nr. 5](#) (ikr. 21 mars 2003 iflg. res. 21 mars 2003 nr. 359 – forkortelsen Kap. erstattet av ordet Kapittel).

§ 48. (forurensningsmyndighetens oppgaver)

Forurensningsmyndigheten skal føre tilsyn med den alminnelige forurensningssituasjon og med forurensninger fra de enkelte kilder. Forurensningsmyndigheten skal også føre tilsyn med håndteringen av avfall.

Forurensningsmyndigheten skal gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å motvirke forurensninger og avfallsproblemer og se til at reglene i loven og vedtak i medhold av loven blir fulgt.

0 Endret ved [lov 15 apr 1983 nr. 21](#).

– virker til Nordlands beste

Hva leter du etter?

Arter, naturtyper

Naturbase - Vilt - Fiske - Truede arter - GMO
- Naturpanelet

Avfall

Vrakpant - Forsøpling - Farlig avfall - Sirkulær
økonomi

Forurensning, støy

Olje og gass - Luftkvalitet - Avløp - Forurenset
grunn

Friluftsliv

Allemannsretten - Friluftsområder -
Motorferdsel - Turiststier

Internasjonalt samarbeid

EU-EØS - Grønn giv - Nordområdene -
Ressurspanelet

Jakt, felling, fangst

Jakttider - Småvilt - Sturvilt - Jegerprøven -
Skyteprøven

Kjemikalier, produkter

Biocider - Reach/CLP - Deklarering -
Kjemikaliesøk

Klima

Klimagasser - Klimapanelet - Klimakvoter -
Klimatilpasning

Overvåking, arealplanlegging

Miljøovervåking - Naturkartlegging -
Konsekvensutredninger

Tilsyn, naturoppsyn

Kontroll av bedrifter - Oppsyn med naturen -
Tips oss

Vann, hav, kyst

Vannforvaltning - Havområder - Sjøbunn -
Fiskeoppdrett

Vernet natur

Verneområder - Norges nasjonalparker -
Marint vern

Forside / For myndigheter

For myndigheter

Her finner du veiledere innen Miljødirektoratets ansvarsområder du kan bruke som hjelp til oppgavene du skal løse.

Arter og naturtyper

- Behandle søknad om kvotefri jakt på rådyr >
- Behandle søknad om skadefelling av hjortevilt >
- Behandle søknad om å godkjenne vald >

Avfall

- Avfallsplanar i hamner >
- Beregne kommunale avfallsgebyrer >
- Forvalning av avfall >

Vann, hav og kyst

- Maler for avløp >
- Mudre, dumpe og fylle ut i sjø og vassdrag >
- Planlegge for vann og avløp i hytteområder >
- Saksbehandling av avløp >
- Tilsyn med avløp >**
- Utforme vannforvaltningsplan og tiltaksprogram >

Vernet natur

- Behandle søknad om dispensasjon fra verneforskrift >
- Forvaltning av verneområder: Rundskriv og veiledere >
- Forvaltningsmyndighetens ansvar for verneområder >
- Lage forvaltningsplan for et verneområde >
- Rapportere om forvaltning av verneområder >
- Sette inn skjøtselstiltak i verneområder >

Tilsyn med avløp

Veiledning

[Generell veiledning om tilsyn etter avløpsregelverket](#)[Tilsyn med bilvaskeri](#)[Tilsyn med påslipp til kommunalt avløpsnett \(kap. 15A\)](#)[Tilsyn med utslipp mindre enn 50 pe \(kap.12\)](#)[Tilsyn med avløp fra hytter \(kap.12\)](#)[Tilsyn med oljeholdig avløpsvann \(kap.15\)](#)[Tilsyn med utslipp fra mindre tettbebyggelser \(kap.13\)](#)

Hva skal kommunen føre tilsyn med (1)?

- Kapittel 12-anlegg
 - utslipp som er mindre enn 50 pe
 - stor variasjon i type anlegg, utførelse og krav
 - i hovedsak private anlegg
- Kapittel 13-anlegg
 - utslipp som er større enn 50 pe i mindre tettbebyggelser
 - inntil 2000 pe når det er utslipp til ferskvann eller elvemunning
 - inntil 10 000 pe når det er utslipp til sjø
 - ofte kommunalt eide anlegg
 - ➔ krever god rolleforståelse internt i kommunen
 - ulike eierformer for private anlegg
 - mer eller mindre profesjonelle

Hva skal kommunen føre tilsyn med (2)?

- **Kapittel 15**
 - utslipp av oljeholdig avløpsvann
- **Kapittel 15A**
 - påslipp til kommunalt nett
 - kommunen kan føre tilsyn med at vilkår i påslippstillatelse overholdes
- **Lokal forskrift**
 - når det er fastsatt lokal forskrift etter kapittel 12, kapittel 15 eller kapittel 15A
 - kommunen kan føre tilsyn med at kravene i forskriften etterkommes
- **Internkontrollforskriften**
 - anlegg som omfattes av kapittel 13 og kapittel 15
 - IK-forskriften gjelder når organisasjonen har ansatte
 - særlig § 5 om krav til dokumentasjon

– virker til Nordlands beste

Hvem kan drive tilsyn?

- Myndigheten er delegert til kommunen ved kommunestyret
- Kommuneloven:
 - vid adgang til å delegere internt (administrasjon, faste utvalg osv.)
 - ikke hjemmel til å videredelegere myndighet til kommunale eller interkommunale selskaper eller til private aktører
 - åpner imidlertid for vertskommunesamarbeid
- Tilsynsmyndighet bør plasseres hos en egen enhet
 - kommunen har mange hatter
 - kan være utfordrende i mindre kommuner
 - ➔ rolleforståelse og habilitet må være avklart

Forberede tilsyn - målsetting

- Politisk forankring
- Forankring i overordnede miljømål
 - for vannforekomster
 - biologisk mangfold
 - brukervennlighet for ulike formål
- Rydde opp i kjente problemer
 - lokale forurensninger
 - avrenningsproblematikk
 - områder med dårlige eller ulovlige anlegg

Forberede tilsyn – kartlegging

- Beliggenhet, gårds-/ bruksnummer
- Eksisterende utslippstillatelser
 - hvilke krav er stilt?
- Anlegg uten utslippstillatelse
 - krav om utslippstillatelse?
- Rensemeter
- Byggesaksdokumenter
 - er anlegget bygget slik det er prosjektert?
- Informasjon om grunnforhold
- Dimensjonering
- Sikring av rettigheter ved plassering på annenmanns grunn
- Registrert og med riktige opplysninger i kommunens systemer?
- Abonnenter i slamrenovasjon?
- Drifts- og vedlikeholdsavtaler
- Områder med pågående brukerkonflikter
- Drikkevannskilder
- Eksisterende overvåkingsdata

Forberede tilsyn – tilsynsplaner

- Bør planlegge langsiktig
- Sette av nødvendige ressurser
 - personell
 - kompetanse
 - økonomi
- Årlig omfang
- Prioritering av anlegg med størst behov
- Spesielle typer anlegg
- Risikoutsatte anlegg
- Geografiske områder
- Jevnlig oppfølging av enkeltanlegg – ikke sjeldnere enn hvert 6. år

– virker til Nordlands beste

Finansiering

- Ikke anledning til å bruke VA-gebyr
- Lokal forskrift om kontroll- og saksbehandlingsgebyrer
 - hjemmel i forurensningsforskriften § 11-4
- Gebyrene kan ikke samlet overstige kommunens kostnader
- Årsgebyr eller gebyr for enkelttilsyn

Hva skal tilsynet omfatte?

- Kontroll med at kravene i utslippstillatelsen holdes
 - er anlegget bygget i samsvar med tillatelsen?
 - er utslippsmengde og -kvalitet i samsvar med tillatelsen?
- Kontroll med at prøvetaking og dokumentasjon er i henhold til kravene
 - dokumentasjon for anlegget
 - er prøveprogrammet overholdt?
 - er overløpene dokumentert?
- Oppfølging av kravene i internkontrollforskriften
 - gjelder kapittel 13 og 15, der hvor det er ansatte
- Sanksjoner
- Oppfølging av tiltak

– virker til Nordlands beste

Gjennomføre tilsyn

- Varslet eller uvarslet?
 - bør ansvarlig for anlegget være tilstede?
- Sett tydelige kriterier for tilsynet
 - krav i forurensningsforskriften
 - krav i utslippstillatelse
 - krav i lokal forskrift
- Dokumentasjon fra leverandør/
serviceinstans
 - serviceavtale for minirensesanlegg
- Er kompetansekrav oppfylt?
- Renseanlegg
 - dokumentasjon på rensegrad
 - infiltrasjonsanlegg
 - prosjektering
 - dimensjonering
 - drift
- Ledningsnett
- Pumpestasjoner
- Overløp
- Utslippsforhold
- Lukt

Følge opp tilsyn

- Tilsynsrapport
 - hvilke forhold var tilfredsstillende
 - hvilke forhold var ikke tilfredsstillende
- Pålegg om utbedringer
- Vurdere endring av utslippstillatelser
 - brukerkonflikter
 - sårbare miljøverdier
 - forhold ved anlegg som krever spesiell oppfølging
- Tilbakemelding fra anleggseier
- Kontroll av gjennomførte tiltak?

Husk på
saksbehandlingsreglene i
forurensningsforskriften
kapittel 36 og
forvaltningsloven!

STATSFORVALTEREN I NORDLAND
Postboks 1405
8002 BODØ

Mo i Rana, 11.05.2021

Saksnr.-dok.nr.
2021/1775-3

Arkivkode
K24

Avd/Saksb
MILA/1-1088

Deres ref.

Offentlig ettersyn – Lokal forskrift om nedgravde oljetanker i Rana kommune

Har dere innspill til forslaget til lokal forskrift om nedgravde oljetanker?
Rådmannen legger forslag til lokal forskrift om nedgravde oljetanker ut til offentlig ettersyn.

Hva betyr offentlig ettersyn?

Offentlig ettersyn betyr at alle som blir berørt av forslaget kan si sin mening eller komme med opplysninger de mener har betydning for saken.

Hvor finner dere forslaget?

Forslag til lokal forskrift og saksutredning er lagt ved dette brevet. Ellers finner dere det på

- Rana kommune sin hjemmeside under høringer: www.rana.kommune.no
- servicetorget i rådhuset
- Rana bibliotek

Hva mener dere om dette?

Hvis dere har innspill må dere sende dem til oss før fredag 16. juli 2021. Gjerne via det elektroniske skjemaet vårt.

Du kan også sende innspillet ditt på e-post til postmottak@rana.kommune.no eller i posten til Rana kommune, postboks 173, 8601 Mo i Rana. Du kan også levere dem på servicetorget.

Merk innspill med saksnummer 2021/1775.

Adresse:
Rådhusplassen 2
Postboks 173,
8601 Mo i Rana

Telefon:
Sentralbordet +47 75 14 50 00

E-post: postmottak@rana.kommune.no
Internett: www.rana.kommune.no

Organisasjonsnummer:
872 418 032

Lurer dere på noe?

Ta gjerne kontakt med oss hvis det er noe i saken dere lurer på.

Med vennlig hilsen

Rolf Andreas Pettersen
rådgiver
Miljø, landbruk og eiendom

Brevet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Vedlegg:

- 1 Offentlig ettersyn: Lokal forskrift om nedgravde oljetanker
- 2 Forslag til lokal forskrift om nedgravde oljetanker

Adresse:
Rådhusplassen 2
Postboks 173,
8601 Mo i Rana

Telefon:
Sentralbordet +47 75 14 50 00

E-post: postmottak@rana.kommune.no
Internett: www.rana.kommune.no

Organisasjonsnummer:
872 418 032

Takk for oppmerksomheten!

Husk å bruke myndigheten deres!

Det er bare dere som kan ivareta at mindre og mellomstore avløp ikke fører til forurensing eller ulemper for innbyggerne i kommunen deres

Hege Rasmussen

senioringeniør Klima- og miljøavdelinga
hege.rasmussen@statsforvalteren.no
75 53 15 56 / 948 19 291

Statsforvalteren i Nordland

Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje